

Д. Є. Макаренко

Архангельський Андрій Дмитрович

АРХАНГЕЛЬСЬКИЙ Андрій Дмитрович (Архангельский Андрей Дмитриевич; 26. 11 (08. 12). 1879, Рязань, РФ – 16. 04. 1940, Москва) – російський геолог. Академік АН СРСР (1929). Закін. Моск. університет (1904). Від 1918 – проф. цього університету. 1934–39 – директор Геол. інституту АН СРСР. Автор праць з геології, засновник порівнял. літології, на основі якої вивчав історію розвитку Чорного м., геол. будову його дна, розробив оригін. теорії походження нафти і бокситів. У межах України вивчав геол. структури і тектоніку Сх.-Європ. платформи, геол. будову пн.-зх. окраїн Донец. басейну, стратиграфію і генезис крейдових і палеогенових фосфоритів Дніпров.-Донец. западини, антропогенові відклади Чернігівщини. Багато зробив для з'ясування геол. історії Чорного м. і прилеглих тер. Керчен. п-ва і Крим. гір; склав карти і геол. розрізи донних відкладів Чорномор. басейну, досліджував тектоніку Крим. гір, землетруси, грязьовий вулканізм і нафтові родовища Керчен. п-ва. За дослідження нафтонос. провінції Причорномор'я А. присуджено премію ім. В. Леніна (1928).

Основні праці

К вопросу об условиях залегания докембрийских пород в восточных частях Южно-Русской мульды // Тр. Особой комиссии по исслед. КМА при Президиуме ВСНХ. 1924. Вып. 5;
Сеноманские и третичные фосфориты Южно-Русской впадины // Фосфориты СССР. Ленинград, 1927 (співавтор); Геологическое строение и история развития Черного моря. Москва; Ленинград, 1938 (співавтор).

Рекомендована література

1. Шатский Н. С. Андрей Дмитриевич Архангельский. Москва, 1944;
2. Гордеев Д. И. Андрей Дмитриевич Архангельский (1879–1940). Москва, 1981.

Бібліографічний опис:

Архангельський Андрій Дмитрович / Д. Є. Макаренко // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2001. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-44754>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).